

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบัน ภายใต้สภาวะที่เสถียรภาพทางการเมืองการปกครองในประเทศไทยอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งทางความคิดเห็นทางการเมืองจากภาคประชาชน ปัญหาการทุจริตในวงการข้าราชการและนักการเมืองอย่างแพร่หลาย (The Thainews, 2554, ออนไลน์) ซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคมประเทศไทยมาอย่างยาวนาน ทำให้เพิ่มความต้องการบุคลากรทางด้านรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ที่มีคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรม เนื่องจากเป็นสาขาความรู้ที่ศึกษาครอบคลุมถึงสาระสำคัญของ รัฐ การปกครอง และการเมือง ซึ่งมุ่งเน้นแนวทางและวิธีการในการคุ้มครองและรักษาความอยู่รอดของส่วนรวมและประชาชน โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและเอกราชอธิปไตยของรัฐ ซึ่งบุคลากรทางด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ที่ปฏิบัติการในภาคการเมืองและการปกครอง เช่น นักปกครอง นักการทูต นักบริหารรัฐกิจ มีความสำคัญต่อปัจจัยการพัฒนาคุณภาพสังคมในระดับองค์รวมอย่างยิ่งยวด (สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า, 2551)

นักรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ในทุกสาขา เป็นองค์ประกอบสำคัญในโครงสร้างการปกครองของประเทศไทย ตั้งแต่รากฐานการปกครองระดับท้องถิ่นที่เป็นหน่วยย่อย ระดับภูมิภาค กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ กระทั่งรัฐบาลซึ่งเป็นศูนย์รวมการปกครองของประเทศ นอกจากนี้ ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทำให้นักปกครองในทุกส่วนต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ ทั้งหมดส่งผลโดยตรงต่อความคาดหวังต่อคุณภาพของบัณฑิตรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ทั้งนี้ นอกจากคุณภาพด้านวิชาการแล้ว คุณสมบัติด้านจริยธรรม คุณธรรม ความสามารถในการปรับตัวต่อสภาวะแวดล้อม และบุคลิกภาพก็เป็นคุณลักษณะที่ประเทศชาติประสงค์เช่นกัน(สมาคมนิสิตเกียรตินิยมรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554, ออนไลน์) เนื่องด้วยในระบบการเมืองและการปกครองนั้น ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินการ มีศักยภาพในการพัฒนาตลอดจนส่งผลต่อเสถียรภาพทางการเมืองและการปกครองของประเทศไทยในระยะยาว (สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า, 2551)

จากการศึกษาของ Stephen R. Covey เรื่อง เจ็ดอุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพยิ่ง ซึ่งประกอบด้วยอุปนิสัยที่ 1 การเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อน (Be Proactive) อุปนิสัยที่ 2 การเริ่มต้น

ด้วยจุดหมายในใจ (Begin with the End in Mind) อุปนิสัยที่ 3 การทำตามลำดับความสำคัญ (Put First Things First) อุปนิสัยที่ 4 การคิดแบบชนะ/ชนะ (Think Win/Win) อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่น ก่อนจะให้ผู้อื่นเข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then to be Understood) อุปนิสัยที่ 6 การผนึกพลังประสานความต่าง (Synergize) และอุปนิสัยที่ 7 การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ (Sharpen the Saw) พบว่าอุปนิสัยทั้งเจ็ดประการ เป็นหลักการพื้นฐานในการเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้องอย่างค่อยเป็นค่อยไป จากภายในสู่ภายนอกมิใช่แค่สร้างบุคลิกภาพเพียงฉาบฉวย เนื่องจากความคิดจะส่งผลให้เกิดการปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติเป็นนิจก็จะกลายเป็นอุปนิสัย และจะกลายเป็นคุณลักษณะในที่สุด ทั้งนี้คุณลักษณะที่ดีของบุคคลนั้นจะนำมาซึ่งประโยชน์ในระยะยาว นำไปสู่ความสำเร็จและความสุขที่แท้จริงทั้งในการทำงานและการดำเนินชีวิต ซึ่งหลักการนี้ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในวงการธุรกิจ การศึกษาและจิตวิทยา (Covey, 2004)

จะเห็นได้ว่านอกจากความรู้ทางวิชาการแล้วนักศึกษาควรได้รับการปลูกฝังหรือพัฒนาอุปนิสัยเพื่อให้เป็นคนที่มีประสิทธิผลยิ่ง โดยอุปนิสัยดังกล่าวจะส่งผลให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นนักรัฐศาสตร์ นักการทูต และนักบริหารรัฐกิจที่มีประสิทธิภาพ และเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของบัณฑิตที่หน่วยงานต่าง ๆ ต้องการ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องการวัดระดับเจ็ดอุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่งของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ซึ่งเป็นองค์การที่มีภารกิจด้านการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องว่าอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักศึกษาด้านรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ในการพัฒนาอุปนิสัย เจ็ดประการเพื่อพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลยิ่งต่อไปในอนาคต ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับปณิธานของคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ที่ว่าป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการด้านท้องถิ่นและกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคผู้นำ โขง ส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและการมีส่วนร่วมของประชาชน (คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2554: ออนไลน์) นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนักศึกษาและผู้สนใจที่จะนำข้อมูลเหล่านี้ไปเป็นแนวทางในการสร้าง เจ็ดอุปนิสัยได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับอุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง 7 ประการ ตามหลักการของ Stephen R. Covey ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กับคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับอุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง 7 ประการ ตามหลักการของ Stephen R. Covey ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ทำให้ทราบความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กับคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษา
3. เพื่อให้ให้นักศึกษาหรือผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระดับอุปนิสัยทั้ง 7 ประการอันนำไปสู่การเป็นผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง

นิยามศัพท์

อุปนิสัย การผสมผสานกันระหว่าง ความรู้ ทักษะและความปรารถนา โดยความรู้เป็นกรอบความคิดที่ได้จากทฤษฎีเป็นแนวทางให้ทราบว่าจุดประสงค์และเหตุแห่งการกระทำ ทักษะเป็นความรู้ที่ทำให้ทราบถึงวิธีการกระทำ และความปรารถนาเป็นแรงกระตุ้นต่อการกระทำ เมื่อผสานทั้งสามอย่างเข้าด้วยกันจะทำให้กลายเป็นอุปนิสัย (Covey, 2004)

7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง หมายถึง 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง ตามหลักการของ Covey (2004) ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 คือ การเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อน อุปนิสัยที่ 2 คือ การเริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 คือ การทำตามลำดับความสำคัญ อุปนิสัยที่ 4 คือ การคิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 คือ การเข้าใจคนอื่น ก่อนให้คนอื่นเข้าใจเรา อุปนิสัยที่ 6 คือ การผนึกพลังประสานความต่าง และอุปนิสัยที่ 7 คือ การดับเลื้อยให้คมอยู่เสมอ

อุปนิสัยแสดงพื้นฐานทางอารมณ์ หมายถึง อุปนิสัยซึ่งเป็นพื้นฐานของอุปนิสัยทั้ง 7 ประการสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง โดยเป็นอุปนิสัยพื้นฐานที่แสดงอารมณ์ ความรู้สึกและพื้นฐานแนวคิด ที่มีต่อทั้งตนเอง และสังคม

อุปนิสัยแสดงความสมดุลในการดำเนินชีวิต หมายถึง อุปนิสัยซึ่งเป็นพื้นฐานของอุปนิสัยทั้ง 7 ประการสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง โดยเป็นอุปนิสัยพื้นฐานที่แสดงถึงความสามารถในการสร้างสมดุลในการดำเนินชีวิต และการปฏิบัติงาน

อุปนิสัยเพื่อชัยชนะส่วนตัว หมายถึง อุปนิสัยที่ทำให้ชนะตนเอง เกิดความมั่นใจในตนเอง รู้จักธรรมชาติของตนเอง รู้จักคุณค่าที่มีอยู่ในตนเองและความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เป็นการเริ่มต้นจากตนเอง คือ เปลี่ยนจากคนที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นไปเป็นคนที่ต้องพึ่งพาตนเอง ประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 คือ การเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อน อุปนิสัยที่ 2 คือ การเริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 คือ การทำตามลำดับความสำคัญ และอุปนิสัยที่ 7 คือ การกลับเนื้อกลับใจให้คมอยู่เสมอ

อุปนิสัยเพื่อชัยชนะในสังคม หมายถึง อุปนิสัยที่ทำให้เราชนะใจคนทั่วไปด้วยการทำงานเป็นทีมและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 4 คือ การคิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 คือ การเข้าใจคนอื่น ก่อนให้คนอื่นเข้าใจเรา อุปนิสัยที่ 6 คือ การผนึกพลังประสานความต่าง และอุปนิสัยที่ 7 คือ การกลับเนื้อกลับใจให้คมอยู่เสมอ

นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 4 คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่